

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katoli. Tiskarni“, Vodnikovcove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 292.

V Ljubljani, v soboto 19. decembra 1896.

Letnik XXIV.

Kmetje, naprej!

(Dopis.)

Pred par leti se je na Slovenskem, zlasti na Kranjskem začelo močno gibanje za ljudske — takozvane Raifajznove posojilnice, katero je rodilo že mnogo posojilnic po vseh krajih naše domovine. Dasi so imele mlade posojilnice v začetku mnogo, zlasti strankarskih nasprotnikov, prebolele so hitro prve udarce in sedaj se krepko razvijajo. Kmet je prišel do spoznanja, da si tudi sam more pomagati, da so kmetje velika družina premožnih in revnih, v katerih imajo premožnejši dolžnost pomagati revnejim, da se vsi ojačijo. Mnogi očitajo kmetu sebičnost, češ, glej ga kmeta, drugemu mu ni mar, kakor kako bi si kaj pridobil. Če ima denar, gleda, kako bi ga brz oderuško porabil, ako je pa revež, gleda, kako bi koga okanil. Ali je pa to res? Ali so tiste denarne pijavke, ki se dobe skoraj v vsakem kraju, kmetje? Res hodijo v kmetijskih oblačilih, toda kmetje niso, ker ne živé od kmetijstva, ampak o žuljih kmetovih. To so tiste pijavke, katerim je robotal naš kmet, in šele ljudske posojilnice so ga oslobodile, ker so jih rešile oderuških krempeljev v kolikor že ni bilo prepozno. Bog daj, da bi prišel skoraj dan, ko bomo mogli Slovenci reči: Nekdaj so živeli oderuhi! Boj proti domačemu oderuštvo bo med Slovenci skoraj končan in upajmo, da za nas zmagonosno, vsaj takrat, ko bodo po vseh večjih krajih naše domovine delovale res prave ljudske posojilnice. Potem se pa bomo ojačeni uspešno bojevali z velikim židovskim kapitalom, ki z mogočnimi sponami omrežuje vso našo državo, kateremu robotajo milijoni delavskih stanov, katerega okove poljublja avstrijsko plemstvo, čegar najponižnejši in najpohlevnejši hlapeci morajo biti naši ministri. Tudi s tem sovragom se bomo sprijeli in na naši strani

bodo gotovo vsi stanovi, katerih ne redi dobičarska špekulacija.

Ali naj sedaj pri tem ostanemo? Ali smo dovolj dosegli, da smo se otresli denarnih jerobov?

Ne! tukaj ne smemo obstati, ampak hiteti moramo naprej korak za korakom na poti za našim gospodarskim oslobojenjem. — Drugi nam nočejo pomagati, pomagajmo si sami!

Kakor pred leti za posojilnice, tako se je začelo sedaj gibanje za slobodne kmetijske zadruge. To gibanje si je pridobilo prijatelje v vseh stanovih, ker poštene in domoljubni možje vseh stanov nam ne odrekuje pravice pomagati si, kakor vsak, tako imamo tudi mi pravico si pomagati.

Kakor so posojilnice zatrle oderuštvo, tako bodo slobodne zadruge zatrle škodljivo prekupejstvo. Krojač, ki prinese izdelano obleko, sam pové ceno blagu in izdelku, kmet pa ne more določiti cene svojih pridelkov in živine, ceno mu narekuje prekupec. Ali je to prav? Ali kmet, ki se je vse leto trudil, nima toliko pravice, da bi povedal, koliko je pridelek vreden? Ali kmet nima pravice kupovati svojih potrebščin tam, kjer se dobi t. j. v prvi roki, ne pa še le preko rok štirih, petih prekupcev, katerih seveda ni nobeden dolžan delati zastoj? Drevo, na katero so se vgnjezdile rastline zajedalke, hira, tako hira tudi naše telo, naš stan, na katerem vspevajo različni zajedalci, ki ne morejo drugače se rediti, kakor ob naši krvi. Izderimo ta plevel, populimo ga, saj rane se skoraj zacelijo, in potem se bode naš stan krepkeje in lažje razvijal.

Združujmo se v zadruge! Sami prodajajmo svoje pridelke, sami kupujmo svoje potrebščine, sami skrbimo za povzdigo našega kmetijstva, viharstva in sadjarstva, sami skrbimo za povzdigo naše živinoreje!

Mi vemo, da nam nasprotujejo tam, kjer bi nam morali v prvi vrsti pomagati, toda to naj nas

ne plaši! Vprašajmo svojo pamet in potem bomo vedeli, ali smo na pravi poti ali ne!

Tudi nas vstavlja s tem, da bodo uvedene potom zakonodaje prisilne zadruge. Odkrito rečemo, od teh ne pričakujemo nič dobrega, vsaj v tisti meri ne, kakor se nam obeta. Okrajni glavarji, ki so že itak oblastni, bodo še bolj gospodarili kmetom. Od državnega zbora tudi ne moremo nič dobrega za kmete pričakovati, ker je pravih kmetijskih poslancev premalo, drugi pa skrb le za meščanstvo, še bolj pa za židove. Snovajmo slobodne kmetijske zadruge!

Kdor ima voljo in zmožnost, naj razširja idejo slobodnih kmetijskih združenj med našim narodom. Vsak, ki ima govorniški dar, naj poučuje ljudstvo po shodih, navdušuje naj našega še poštenega kmeta k slobodnemu združevanju v kmet. zadruge. Zadruge naj se osnujejo po vseh večjih farah naše slovenske domovine. Domoljubni možje v Ljubljani pa naj bi ustanovili centralo: Zvezo vseh slovenskih kmetijskih združenj, ki bi vodila gibanje. Centrala bi morala skrbeti za izvoz in uvoz, da bi posamezne zadruge vedele kam pošiljati svoje blago, in vedele kje dobivati potrebščine, najprvo pa bi morale zadruge biti tako zvezane med seboj, da bi n. pr. zadruge v vinskih krajih zalagale z vinom zadruge po Gorenjskem in Koroškem i. t. d. Centrala bi morala skrbeti za denar, katerega bodo zadruge včasih potrebovale. O tem ne govorimo poslednjič.

Možje, ki imajo kaj ljubezni do naroda, naj ustanavljajo zadruge, ne zato, da bi koristili sebi, ampak narodu. Kdor se loti kake take stvari le zaradi lastnega dobička, ni pošteno, tako podjetje ima kal korupcije v sebi. Naše zadruge morejo vspevati le dotlej, dokler jih bodo vodili spretni in pošteni možje.

Torej: kmetje, naprej!

LISTEK.

Slava.

Nova pripovedka iz jutrove dežele.

Daleč tam v jutrovi deželi živel je Kalif. Imel je več sinov. Nekoč poklical jih je k sebi ter jim govoril:

„Sinovi moji! Dorastli ste in čas je, da izberem izmed vas sebi naslednika. Pojdite po svetu. K letu osvoje vrnite se. Kdor bode ta čas najslavnejši, bodi mi naslednik.“

Ganljivo so se poslovili sinovi od očeta ter odšli v svet. —

Leto poteče, sinovi vrnejo se v očetnjo.

Stari kalif sedi na prestolu.

Ako pa, dragi bralec, sedaj pričakuješ, da ti bodem popisoval, kaj vse so storili starejši sinovi, da bi postali slavni, varaš se.

Znano mi je namreč, da bi ti pri takem pripovedovanju se le smehljaj ter dejal:

„Kaj mož res misli, da sem tako najiven? Brez dvoma bo tudi v tej pripovedki, kakor v vseh drugih, najmlajši sin prekosil vse svoje brate.“

Prav sodiš!

Najmlajši sin torej stopi pred očeta, starega kalifa, ter pravi:

„Kaj je vse to, kar so ti, dragi oče, pravili sedaj moji bratje, proti moji slavi!“

Rekši potegne iz torbe slovenske časopise zadnjih tednov in jih izroči očetu.

Oče natakne si naočnike ter bere...

Potem pa reče:

„Moj sin, brez dvoma si najslavnejši sodobnik zadnjih tednov in ni ga, o komur bi se bilo toliko pisalo, kakor baš o tebi. Posebno sinočni ‚Narod‘ povzdiguje te že sedaj naravnost v deveta naša nebesa. Toda povej nam, sin moj, kako si dosegel toliko slavo?“

„Pisatelj sem. Spisal sem veliko delo: ‚Domača vzgoja‘, po desetletni izkušnji, potem...“

Oče: „Stoj, sin moj! Kolikor se spominjam, je neki dr. Klenke spisal nemško tako delo...“

Sin: „Dragi oče! Dr. Klenkeja navajam jaz kot prvi svoj vir, potem pa še vse njegove virov. Rabil sem torej še jeden vir več, kot dr. Klenke, namreč njega samega. Da sem ga moral prestaviti, je naravno, ali naj bi ga bil ponatisnil kar nemški? Saj sem vendar slovenski pisatelj!“

„Prav govoriš, sin moj.“

„Dalje spisal sem poročilo ‚o narodopisni razstavi v Pragi‘ in imeniten članek ‚Naš sovražnik‘.“

„Dragi sin! ‚Slovenski Gospodar‘ priobčil je malo preje tisto poročilo, članek pa sem čital, ako

se ne motim, v nekem nemškem listu, spisal ga je Jessen.“

„Oče, vidi se, da ne napredujete s časom. Berite sinočni ‚Narod‘ in uvideli bote, da iz listov, ki se nam pošiljajo v zameno, smemo vzeti karkoli, ne treba pa v tem slučaju navajati virov. Duhovito to pravilo vodi časnikarstvo v popolnoma novo strugo.“

Potem pa, oče, berite, kako vneto zatrjuje cand. jur. F. Š., da imam njegove simpatije.“

„Dovolj, sin, dovolj, sedaj pa vem, da je slava tvoja brezmejna! Bodi...“

Toda dokončati kalif ne more. Smeji se na vse grlo, smeji se vsi njegovi dvorjani, smeji se vsi sužnji in velik smeh zavlađa po vsej deželi radi te velikanske slave...

* * *

Dragi bralec, česa se pa učiš iz te pripovedke?

Ako si betežen in otožen, beri spise, kakeršni so: „Naš sovražnik“, „O narodopisni razstavi v Pragi“ itd. ter premišluj njih postanek, pomagalo ti bode in veselost napajala ti bode dušo.

Toda, izrazimo to misel malo bolj času primerno. Ako „Slovenski Narod“ v svoji sinočni številki tako toplo zagovarja taka brezobrestna duševna posojila, nas gotovo ne bode prijel, ako si tudi m

5h 30. m. v. 18

Slovenske težnje.

(Govoril poslanec dr. Gregorec v državnem zboru dne 5. grudnia 1896.)

(Dalje.)

Pri tem so se naši narodni nasprotniki neprestano proti nam bojevali, nas zasmehovali in preganjali. Zakaj pa pravim to danes? Čemu to poročam? Da dokazem, da ima narod slovenski najveljavnejši dokaz svoje življenjske zmožnosti in čvrstosti in da je vreden, da vstopi v avstrijski narodni zbor kot enakopravni član.

In vendar se odreka temu narodu v narodnem oziru vse, kar podeljuje državni temeljni zakon vsem drugim narodom, in zakaj? Predno odgovorim na to, še jedno misel: Slovenski narod je vsekako najmanjši izmed vseh slovanskih rodov, vendar pa prvi, ki je prišel pod žeslo habsburške dinastije.

Več kot 600 let služimo tej visoki dinastiji zvesto in požrtvovalno, kakor ne kmalu kak drugi narod v državi. Plačujemo davke, dajemo vojakov razmeroma ravno toliko, kakor Nemci in Italijani.

Zakaj se ravna z nami drugače v narodnem oziru, kakor s temi? Zakaj se nam pritruje to, kar se drugim tako darežljivo izroča? Zakaj se poplačuje naša 600 letna zvestoba z brutalnim nasilstvom na narodnem polju. Kdo je temu kriv? Morebiti krona? Ne, ta želi miru. Morebiti narodi, ki so nam sosede? Odgovarjam: Ne, kot taki ne, temveč le posamezne njih stranke, in zdaj bodem odgovoril.

Glavna krivda, da se člen 19. pri nas Slovencih ne izvršuje, zadeva nemško liberalno stranko, od nje odvisna ministerstva in birokracijo, katero vodijo ta ministerstva.

Gospoda moja! Rekel sem, da nam ni sovražen nemški narod kot tak in tudi italijanski narod ne, temveč posamezne stranke; pri nas v prvi vrsti stranka nemškega državnega jezika, nadvlade in opravičenosti le nemštva v vsi Avstriji. Ta stranka je glasovala za člen 19. drž. tem. zakona, da bi bliščala v luči prostega mišljenja, v resnici pa zato, da bi varovala nemške manjšine, — toda, da bi se ta člen vporabljal tudi pri Slovanih, temu delajo ovire, zlasti v onih deželah, v katerih gospodujejo po deželnih zborih, kakor n. pr. na Koroškem in Štajerskem. Tu ne priznava nemška liberalna stranka Slovence niti tega, da so narod, ki ima kot tak pravice, katere se morajo spoštovati, temveč pozna le še „posameznike, ki govore slovenski“, kakor se je blagovolil izraziti nekoč grof Wurmbbrand v tej visoki zbornici.

V deželni odbor, v deželni šolski svet ne pride nikoli nobeden slovenski poslanec (Čujte!), in v predzadnjem zasedanju štajerskega dež. zbora so bili naši poslanci moralno prisiljeni, da izstopijo iz njega. Nove volitve niso ničesa izpremenile, temveč stara večina je prišla zopet neizpremenjena v dež. zbor nazaj. — Ali bodo naši poslanci zopet vstopili v dež. zbor, o tem niso do danes še nič gotovega sklenili.

Kako se počenja s Slovenci in Hrvati v Po-reču, Trstu in Gorici, o tem se je čulo v tej visoki

zbornici že več pritožb, toda pomoglo se jim ni. Zakaj pa ne? Tega je kriva ravno avstrijska birokracija, ki noče vmes poseči, prav do ces. namestnikov in ministrov.

Prišel sem torej do drugega glavnega vzroka, ki je doslej oviral izvrševanje 19. člena drž. tem. zakona pri Slovencih.

Uradniki so pri nas skoro izključno nemški, na Primorskem italijanski. Kar se tiče njih političnega mišljenja, stoje ravno tako skoro brez izjeme v nam nasprotnem taboru. Nemška liberalna stranka je namreč vedno mojstersko razumela namestiti vse uradniške službe s svojimi pristaši. To je pa povzročilo pri nas Slovencih silne neprijetnosti, nepravilnosti in sovražnosti, in to v treh ozirih.

Pred vsem se pritožujemo, da se naši ljudje v svoji domovini le redkokada, jako težko ali celo sploh ne nameščajo na izpraznjene službe, okoliščina, katero je celo dr. Menger imenoval neopravičeno, rekoč: Najbolj opravičena zahteva vsakega naroda naj bode, da se njegovi sinovi ne izključujejo iz službovanja po sodiščih in upravah. No, naši sinovi so malone izključeni. Ako se slovenski jurist oglasi za kako državno službo, se pogosto niti ne zasliši, ne dobi nikake podpore. Prejšnji ces. namestnik v Gradcu, baron Kubeck, je rekel nekemu petentu: „Idite, ne potrebujemo nobenega Slovenca!“ (Čujte! Čujte!) In ako se kak Slovenec posveti javni službi, ne pride dalje in se čisto na jako krivičen način zapostavlja. Opazujem javno življenje že nad 30 let in sem v tem dolgem času videl že več slovenskih sodnijskih slug, pisarjev in vzlasti slovenskih davčnih eksekutorjev (Veselosť), toda slovenskega okrajnega glavarja, ki bi bil še živ, nisem videl nikoli. Znana sta mi le dva okr. komisarja slovenske narodnosti, ki sta napredovala, da sta postala okrajna glavarja, toda le eden izmed njiju je bil nastavljen na slovenskem ozemlju, drugi se je moral v povsem nemško okr. glavarstvo na Koroško obrniti.

Skoro bi se ne motil, če bi trdil, da na slov. Koroškem in Štajerskem ni niti jednega slovenskega okr. glavarja in prav težko kak okr. komisar. In vendar prebiva tu nad pol milijona Slovencev. To je jako krivično postopanje od strani državne uprave. (Dalje sledi.)

Državni zbor.

Dunaj, 18. decembra.

Pričetkom seje trgovinski minister baron Glanz odgovarja na interpelacijo posl. dr. Ebenhocha glede nedeljskega počitka v nekem mlinu pri Lineu ter naglašja, da so se že izvršile potrebne poizvedbe, vsled katerih se bodo morali nekateri zagovarjati zaradi prestopkov.

Zbornica nadaljuje natančno razpravo o našem ministerstvu.

Posl. Treuinfels naglašja, da se na vseučiliščih ne dobi prava podlaga oziroma popolna izomika v modroslovju, na gimnazijah pa se premalo ur določa za modroslovje. Da se pridobi potrebno število ur, naj se realije združijo v jedno skupino ter določi še katera ura za drugi deželni jezik. Gledé

ženske vzgoje pa priporoča govornik ministru največjo previdnost, ter očita nekaterim liberalnim nemškim govornikom, da iščejo liberalnih zaveznikov proti „klerikalcem“ tudi pri Mladočehib. Kako naj se konservativni Nemci navdušujejo za zvezo z liberalnimi?

Sicer pa, naglašja govornik, se nam Mladočehov ni treba bati, ker so v resnici svobodomiselní in spoštujejo versko prepričanje.

Vlada še vedno ima oziroma na liberalno stranko, dasi se ji ni treba bati. Nova šola se vedno hvali, češ, glejte lepe šolske palače. Toda glavna stvar ni šolsko poslopje, temveč vsebi pouka. Mnogi šolniki sami naglašajo, da sedanja šola ne uresničuje vseh nãd in upov. V tem oziru treba razločka med mesti in deželo, pa na deželi se ne more od otrok toliko zahtevati, ko v mestih. Stariši imajo pravico in dolžnost zahtevati versko vzgojo, zato treba, da vza-jemno delujeta učitelj in duhovnik. Cerkev ne zahteva drugega nadzorstva, ko v verskih stvareh. Osemletna ljudska šola ni primerna za deželo, ker stariši odrasle otroke potrebujejo za delo. Duhovnikom se očita, da niso oznanjevalci miru in ljubezni. Odršenik tudi ni vedno govoril le o ljubezni in miru, ja duhovnik tudi ne more vsega trpeti in k vsemu molčati. Duhovnik ima dolžnost, da zahteva od kandidata pravih načel. Liberalna stranka je sama kriva, da na Češkem ni dovolj nemških duhovnikov, ker liberalni časniki vedno blatijo duhovščino. Govornik končuje, da bodo v zbornici še vedno poslanci, ki bodo za katoliške otroke odločno zahtevali pravo versko vzgojo. (Živahna pohvala.)

Poročevalec grof Pininski priporoča večjo podporo za starinska raziskovanja v Dalmaciji. Šolskih zakonov ni treba preminjati, pač pa se mora odločno zahtevati nra-vno-verska vzgoja. Govornik je za višjo izomiko ženske mladine, nikakor pa ne za žensko emancipacijo, ker s tem bi se razrušilo vse družinsko življenje. Ženska naj ne pozabi, da je njen poklic v krogu družine. Žetiti pa bi bilo, da ženske študirajo medicino, toda prakso naj bi izvrševale le v ženskem krogu.

Na vrsti je bogočastje.

Posl. dr. Kronawetter meni, da bi država ne smela ničesa dajati za bogočastne namene; vsako veroizpovedanje naj skrbi za svoje potrebe. Govornik zahteva potom državnega zakona vravnato patronatskih pravic, cerkvenega premoženja, štolnine in pogrebnine.

Poslanec Pastor odgovarja predgovorniku na mnoge neutemeljene trditve ter naglašja, da se duhovnik v sedanjem času ne more in ne sme odtegniti politiki. Govornik želi, naj se uradniki ne silijo, da uradujejo tudi ob nedeljah.

Poslanec Scheicher naglašja, da konkordat ni idejal cerkve. Cerkvi naj se vrne njeno imetje in ona bode sama skrbela za svoje potrebe. Sedaj se ljudstvu pravijo pravljice, samo da se ljudstvo bega pred volitvami.

Na to je vsprejela zbornica poglavje „bogočastje“, nadalje načrt zakona gledé užitninskih doklad profesorjem na jezikovnih stolicah in najvišjih

izposodimo najnovejši naš realistični slovstveni proizvod, priporočilo „Kathreinerjeve sladne kave“ in pravimo:

Ako si betežen in otožen, beri omenjene spise:

Po noči boš tiho, sladko spal,
Nemirnih živcev ne boš poznal,
Po udih ne boše te trgalo;
Pred kapjo se ti bati ne bo.
In če so želodec in živci bolni,
To branje ti zdravje spet podeli!

Brodnik.

(Zgodovinska povest. Angleški spisala Antonija Klitsche de la Grange; prevel Ivan Čestimir.)

Prvi del.

Valerija.

VII.

Milona.

(Dalje.)

„Veš, Flaminij“, reče jeden izmej postopačev z zvočnim glasom, „da mi je patricij naročil, naj mu najdem dekle, ki zna dobro igrati na kitaro, in dve plesalki za njegovo sestro, gospo Klemento Petronijo?“

„To ni baš tako težko“, odvrne Flaminij; „če

hočeš, pomagam ti, da tem preje postreževa do-bremu patriciju“.

Razgovor pretrga človek, ki v istem trenutku prinese miloščino. Za njim hodi cela vrsta služabnikov, noseč miloščino, ki naj se razdeli mej klijente.

Ustavi se sredi dvorišča in glasno zakliče, da varuh danes ne želi videti svojih varovancev.

Le-ti se hlinijo, kakor da so žalostni, in se spuste v jok, češ, da je ta dan zanje nesrečen; v resnici pa so veseli, ker so miloščino dobili preje ko navadno.

Milonovo srce glasno utriplje; trese se od strahu. Naprej si ne upa, da ga ne zapazijo; toda proti svojej volji se naenkrat znajde v prvi vrsti.

Služabnik jemlje denar iz vrečice, ki jo nosi suženj, in daje vsakemu njegov del. Ko dojde do Milona, stegne roko, pa jo precej potegne nazaj in zavpije ježno:

„Kdo si ti, grdoba grda?“

Milon nima toliko poguma, da odgovori, ker se mu besede od strahu ustavijo v grlu. Vsi upro svoje oči v reveža, ki stoji tiho in preplašeno.

„Idi in zahvali se mojej milosti, da te ne dam bičati in sasekati na kosce“, reče oni, ki je delil miloščino, in udari Milona.

Klijenti, postrežljivi kakor so bili, ga po njegovem vzgledu udarijo vsak po jedenkrat. — Ubožec ne reče ničesar; samo v očesu mu zalesketati dve veliki solzi, in vzdihne:

„Moj Bog, saj so topli tudi tebe!“

Ubogi Milon se oddalji od onega kraja in pre-mišlja, kako bi dobil Valeriji kruha. Hodi in hodi, pa ne ve niti sam, kam naj se obrne, dokler se slednjič ves truden ne nasloni ob oglu neke hiše. Nasloni glavo na prsi in zajoče. Mej tem ko se Milon prepušča svojej boli, ideta mimo njega dve črno oblečeni gospe, pokriti z belim zagrinjalom.

Bila je to Azela z neko deklico, mlajšo od Valerije. Deklica, gibčna ko veverica, je bila nekoliko začrnele polti, visoke postave, očij in las pa ko oglje. Lice je imela izvanredno krasno, pogled pa jej je seval ko ogenj. Ko zapazi Milona, ustavi se pred njim, ga potiplje za ramo in mu reče z milim glasom:

„Čemu jočeš, revček?“

Milon ne odgovori ničesar. Prosjačiti ga je sram; ko pa se spomni Valerije, se ohrabri in stegne roko, od sramu pa zatisne oči.

„Azela! Ničesar več nimam; vse sem razdelila“, reče mlada patricijka, iščoč po žepih.

Azela seže v žep in poda Milonu sbrbn novec, spremljevalki pa reče:

šolah za zemljiško kulturo, konečno gledé preosnove plač asistentom na visokih šolah.

Poslanec Vyhodil izroči predlog gledé polne odprave vseh eraričnih mituic.

Prihodnja seja jutri. Na dnevnem redu je budetni provizorij.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. decembra.

Novi člani gospodske zbornice. Praškim listom se poroča z Dunaja, da bode koncem sedanjega zasedanja državnega zbora imenovanih nekaj novih članov gospodske zbornice. Med osebami, ki pridejo pri tej priliki v poštev, imenuje praška „Politik“ tudi nastopne člane sedanje poslanske zbornice: grof Hohenwart, grof Deym, dvorni svetnik Beer, vitez Proskovec, dr. Rieger in dr. Mattuš.

Priprave za bodočo volitev v peti skupini na Štajerskem. Po poročilu graških listov se je sošel 17. t. m. v posvet konservativni okrajni volilni odbor za kmečke občine grške okolice. Posvetovanja se je vdeležilo tudi več okoličanskih županov. Po kratki debati se je soglasno sklenilo, da se imenuje kandidatom za četrto skupino M. Kaltenegger, za peto skupino pa profesor dr. Gutjahr. Prvemu kandidatu za četrto skupino razsodni volilci gotovo ne bodo ugovarjali, drugače pa je s peto skupino, kajti tukaj imajo pravico govoriti tudi dosednji nevolilci — hlapi in delavci. Takih profesor gotovo ne more uspešno zastopati.

Šolstvo v Galiciji. Ob raznih prilikah je osvetljeval naš list mnogostevilne hibe galiskega šolstva, kateremu morda ni para v celi Evropi. Tudi v državnem zboru so se našli sem ter tje možje, ki so imeli toliko poguma, da so pojasnili v zbornici te žalostne razmere. Toda za ta čin je žel tak zagovornik mesto pohvale le ostre odgovore od strani vlade in zagovornikov sedanjih galiskih razmer. Tako se je godilo posl. Gnievoszu, ki sedaj priobčuje dva članka, v katerih dokazuje, da so bila njegova izvajanja v budgetnem odseku popolnoma istinita od prve do zadnje točke. Iz njegovih pojasnil posnamemo, da je v Galiciji 706.890 za šolo godnih otrok, ki so pa brez vsakega poduka. 2709 občin nima nikake šole, in za 6341 razredov je zistemizovanih 5742 učiteljskih mest, v resnici pa je zasedenih le 3582 učiteljskih mest. Potemtakem prideta na vsakega učitelja po dva razreda. 816 šolskih poslopij je takih, o katerih je komisija izrekla, da niso sposobna za šolo. Tako skrbi poljska zlahta za poljsko ljudstvo, potem ob odločilnem trenutku mu pa očita nevednost in neolikanost.

V Rumuniji se je vršila včeraj volitev novega metropolita-primasa mesto odstopivšega metropolita Ghennadiosa. Izvoljen je bil msgr. Gheorghian, ki je v letu 1893 vložil ostavko. Uradni listi se o tej izvolitvi izražajo zelo laskavo, češ, da je s tem ustrezno vsemu prebivalstvu. V resnici je pa s to izvolitvijo zadovoljna le vladna klika, vsi drugi so pa somišljeniki sedaj odstopivšega metropolita ter

„Draga moja Melanija. Ta nesrečnik je siromak; njegova grda vnanjščina ga izpostavlja zasmehu plebejcev. Mari bi mu medve ne mogle preskrbeti zavetišča?“

„Prav praviš, sestra“, odvrne Melanija, se približa Milonu in mu dé:

„Priatelj, ti si siromak; idi z menoj. V mojej hiši boš živel v miru, in ne bode ti treba prositi miloščine.“

„Tvoja ponudba je prav velikodušna“, odgovori Milon; „toda jaz je ne morem vsprejeti.“

„Zakaj ne?“ vpraša Melanija radovedno.

Milon, ne vede, kaj naj odgovori, skloni glavo na prsi. Reče se je bal razodeti kako stvar brez Valerijine vednosti.

„Povej vendar!“ vsklikne Melanija.

„Draga sestra, ne sprašuj ga dalje, da mu najina radovednost ne ogreni neznatne miloščine“, reče Azela s strogim glasom.

„Prav imaš, Azela; toda moj namen je bil čist“, odgovori Melanija.

„Iz tvojega srca izvirajo samo dobri in sveti nameni“, reče Azela smeječ se, poda Milonu še jeden srebrn novic in nadaljuje: „Ker že nočeš vsprejeti najine ponudbe, stori, kakor se ti zdi najbolje; Bog pa te varuj in blagoslovi.“

(Dalje sledi.)

ga prištevajo med politične mučenike. Konečno se v vladnih poročilih naglaša, da je odstopil Ghennadios popolno brezpogojno, toda v resnici je bil prisiljen k temu koraku.

Zborovalna sloboda v Prusiji. Minule dni je stavil katoliški centum interpelacijo glede zborovalne slobode med Poljaki v Prusiji. V interpelaciji se namreč vprašuje vlada, ji je li znano, da se v najnovejšem času razpuščajo poljski in drugi shodi v Gorenji Šleziji samo radi tega, ker se posamni govorniki niso posluževali nemškega jezika. Interpelantje so imeli seveda popolnoma prav, kajti raba nemškega jezika še ne daje nikakega povoda za razpuščenje shoda. To je pri neki taki priliki potrdilo že upravno sodišče. Ta interpelacija bo spravila na dnevni red zelo važno vprašanje glede družabne in zborovalne pravice v dvojezičnih pokrajinah in zatiranim Poljakom se nudi sedaj najugodnejša prilika, da nabere čim več utemeljenih pritožb proti ravnanju krutih narodnih zatiralcev.

Preosnova angleške armade. Kakor nalezljiva bolezen se širi v zadnjem času po Evropi misel, kako pomnožiti sedanje stalne armade. Od največje do najmanjše države so z malo izjemami že vse okužene s to vojno boleznijo. Sedaj caplja za svojimi prednicami tudi Anglija. Vojno ministerstvo je izdelalo baje že potrebne načrte in v prihodnjem zasedanju jih predloži parlamentu. Osnovati se namerava osem novih bataljonov in organizovati konjenišvo po načrtih generala Lucka. Poleg tega želi vojno ministerstvo, da se pomnoži topništvo za 18 novih baterij in 72 topov. Sklepiti o preosnovi vojaštva, oziroma pomnoženju vojnih močij seveda ni težka stvar, tem težje pa je poravnati ogromne nove troške.

Socijalne stvari.

Tehnične drobtine.

Pnevmatično dleto in uporaba stlačenega zraka sploh. Dr. J. F. Clement v Filadelfiji je sestavil posebne vrste dleto, katero vodi stisnjeni zrak. To novo dleto se uporablja v kovinskem obrtu. Sedaj navadno dleto se rabi tako, da delavec drži z levico dleto nad kovino in z desnico tolče po njem. Pnevmatično dleto ima pa v precej dolgem ročaju volilno, v kateri se pregiblje gori in doli kovinski cilindar. Ta cilindar namestuje kladivo; pritiska ga stisnjen zrak. Moč stisnjenega zraka in ventil poleg cilindra provzročata, da delavcu ni treba drugega, nego da postavi to dleto na kovino in drugo se dela samo po sebi. S tem je delo za 30 odstotkov uspešnejše. Stisnjen zrak je v obče zelo pripraven za prenašanje sil. Mnogo manj nevaren je, nego elektrika, in poleg tega mnogo cenejši. Vzlasti bi bilo železi, da bi naš mali obrt za-se izkoristil prednosti, ki mu jih podaja novodobna tehnika vzlasti s svojo uporabo stisnjenega zraka. V Parizu imajo po Viktor Poppovem sestavu centralo za stlačen zrak, ki proizvaja 24.000 konjskih sil. Te sile odvajajo v ceveh iz litega železa ali iz pločevine (pleha), ki imajo 30 do 50 cm. premera, na posamne večje postaje; od ondot pa v litih ali svinčenih ceveh (4—10 cm. premera) v posamne delavnice. Črevljarji, krojači, šivilje, mizarji itd. uporabljajo radi stlačen zrak. Cena je primeroma nizka. Začetkom je stala jedna osminka konjske sile za jedno uro 1 kr., sedaj se je ta cena že znatno znižala.

Vprašanje, kako rešiti mali obrtni stan, je ozko združeno z vprašanjem, kako omogočiti malemu obrtu, da z uporabo novih iznajdb more tekmovali z velikim obrtom. Teoretično smo o tem pač jedini; tudi naš obrtno-zadružni zakon našteva med nameni takih zvez — imenovano uporabo. A praktično se dozda še ni pri nas skoraj nikjer nič zgodilo. Naj nas bodré k posnemanju vrli francoski vzgledi!

Novo železnice. V Koloradu nameravajo prodrati gorovje Pikes Peak. Predor bo dozda največji na svetu. Dolg bo 48 milj in 8 črevljev visok. Delniška družba „Piker Peak Tunnel Mining - Railway Company“ upa, da ga izdela s 25 milijoni dolarjev do leta 1906. Z delom so že pričeli.

Železnica na Devico je že odločena. Preiskave so se srečno izvršile in dognalo se je, da ni nobene težkoče, ki bi je ne mogla premagati novodobna tehnika. Sedaj so razpisane visoke cene za podrobnejše načrte.

Amerikanski špekulantje so se lotili še težje stvari. Nameravajo namreč speljati železnico (Drahtseilbahn) na 5391 metrov visoki Popoka-tepetl. A v prvi vrsti jim ni mar za turiste, marveč hočejo le izrabiti velikanske zaklade žvepla,

ki jih je po svojem povračju nagromadil že davno ugasli ognjenik Popoka-tepetl. Dobro srečo!

Genfska električna družba je dobila od ogerske vlade dovoljenje, da postavi električno železnico iz Budimpešte na Reko. Tri milijone goldinarjev je že založila pri državni blagajni. Speljana bo tik Blatnega jezera preko Boloton - Füreda in Čakturna k morju. Vsa proga bo dolga 500 klm. in bo največji električna železnica v Evropi.

Vodovodi za Pariz in London. Velikim mestom manjka zdrave vode. Čim večja so, tem težje je rešiti vodno vprašanje. V Parizu potrebujejo n. pr. 2 milijona kubičnih metrov vode na dan. Zato hočejo dovesti vodo iz genfskega jezera po 500 klm. dolgih ceveh. Tako upajo, da dobodo vsako sekundo 24 kubičnih metrov in s tem zadosté svojim potrebam.

V Londonu se posvetujejo o dveh različnih načrtih. Prvi priporoča, naj se iz morja napelje voda za ceste, za spiranje kanalov, za kopališče itd. Drugi pa svetuje, naj se dovodi voda iz gorovja, kjer izvirajo Towy, Usk in Wye v grofijah Brecknock, Cardigan in Montgomery. Cevi bi morale biti do 260 klm. dolge. Morda se združita oba načrta in se tako reši za svetovno mesto ob Temzi tako pereče vprašanje.

Tedenski koledar.

Nedelja, 20. dec.: 4. advent. evang. Janez Krstnik oznanjuje pokoro, Luk. 3. Adelajda, kraljica. Ponedeljek, 21. dec.: Tomaž, ap. Torek, 22. dec.: Demetrij m. Sreda, 23. dec.: Viktorija dev. Četrtek, 24. dec.: Adam in Eva. Petek, 25. dec.: Božič, Rojstvo Gospodovo. Sobota, 26. dec.: Stefan muč. — Luninspremin: Ščip dne 20. dec. ob 5. uri 3 min. zjutraj. — Solnce izide dne 20. decembra ob 7. uri 46 min.; zaide ob 4. uri 12 min. Najkrajši dan, najdaljša noč, začetek zime.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. decembra.

(Novi spomeniki v Ljubljani.) Prihodnje leto dobi naše mesto 2 večja spomenika na pripravnih krajih. Prvi se postavi Nj. Veličanstvu presv. cesarju v spomin njegovega bivanja v Ljubljani dne 7. maja 1895, drugi bode Valvazorjev spomenik pred „Rudolfinum“, katerega postavi naučno ministerstvo.

(„Delavec“ v Postojini.) Govori se, da bodo socijalni demokratje prihodnje leto tiskali „Delavca“ v Postojini baje v tiskarni g. Šeberja. Dasi je na svetu vse mogoče, vendar si ne moremo misliti, da bi g. Šeber tiskal list, ki v slovenskem jeziku oznanjuje brezboštvo in nevero. Tak poskus bi obžalovali in ga odločno pobijali.

(Umrl je) včeraj opoldne na Skaručini pri Vodica h g. Francišek Hrovat, c. kr. mornarice kurat v pokoji. Zjutraj ob 8. uri ga je pri oltarju zadela kap, ko je po ravno opravljeni sveti maši hotel nekaj ljudij obhajati. Prenesli so ga v stanovanje, kjer je umrl čez štiri ure. Rajni je bil rojen l. 1838 v Št. Jerneji na Dolenjskem ter l. 1861 posvečen. Pogreb bo jutri ob 3. popoldne. N. v m. p.

(Osebnosti.) Josip Kobau, preglednik carinskega urada, je imenovan nadpreglednikom. — Poštnim oficijalom so imenovani: Teodor Susič in Bon. Rizzi v Trstu, Anton Bisiak v Gorici, Franc Kenk in Jan. Hafner v Ljubljani, Gust. Tominec v Gorici.

(Dnevni red) izrednej seji občinskega sveta ljubljanskega, v torek, 22. dan decembra 1896 ob petih zvečer v mestni dvorani. 1. Predsedstvena naznanila. 2. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. 3. Personalnega in pravnega odseka poročila: a) o volitvi treh članov v odsek za nadzorovanje meščanskega premoženja; b) o sestavi komisije za disciplinarno postopanje proti mestnim uradnikom in slugam; c) o dopisu c. kr. deželne vlade glede prenamezbe mej selske občine Moste in mesta Ljubljane; d) o prošnji mestnega vrtnarja, da se mu prepusti neka; košnje v Tivolskem parku. 4. Finančnega odseka poročila: a) o proračunu za leto 1897.; b) glede zavarovanja mestnih poslopij; c) o prekoračenju dovoljenega kredita pri posameznih točkah letošnjega proračuna za mestni zaklad. V. Stavbinskega odseka poročila: a) o želji prevzvišenega knezoškofa ljubljanskega glede preložitve projektovane ceste čez škofijsko pristavo; b) o zgradbi in kanalizaciji podaljšane nunske ceste med Tržaško cesto in južno železnico. 5. Policijskega odseka po-

ročila: a) o prošnji ljubljanskih prebivalcev do ravnateljstva južne železnice glede ovir, katere povzroča prevažanje železniških voz čez Dunajsko cesto; b) o dopolnitvi razsvetljave na Tržaški cesti; c) o predlogu županovem, naj se določi blizu infanterijske vojašnice stojišče za dva prevoznika; d) glede zavarovanja redarjev proti nezgodam; e) o imenovanju nekaterih cest in ulic; f) o prizivu g. Avgusta Weberja proti odločbi mestnega magistrata, da mora njegov pes nositi nagobčnik; g) o obliki, katero naj imajo v bodoče ulične table in hišne tablice. 7. Šolskega odseka poročili: a) o podelitvi dveh ustanov za obrtne strokovne šole; b) o podelitvi dveh cesarskih ustanov za realce. 8. Finančnega odseka poročila o županovem predlogu, da se dovoli nagrade nekaterim magistratnim uradnikom za izredno službovanje. — Ko bi se ne mogle rešiti vse točke dnevnega reda, nadaljevala se bode seja v sredo, dne 23. dec. 1896 ob petih zvečer.

(Razdelitev obleke učenkam in učencem tukajšnjih ljudskih šol.) V nedeljo dne 20. decembra 1896, ob 11. uri dopoldne, razdelila se bode v telovadnici prve mestne deške šole zimska obleka in čevlji učenkam in učencem tukajšnjih ljudskih šol. Odbor gospej za napravo obleke revnim šolskim otrokom vabi uljudno vse p. n. dobrotnike, da se blagovolé udeležiti te razdelitve.

(Božične počitnice.) Naša včerajšnja notica je tako razumeti, da počitnice trajajo do 2. jan. inclus., ker je naučno ministerstvo odredilo, da bode sobota 2. jan. še prosti dan, da se tedaj šolski pouk začne v ponedeljek 4. jan.

(Razstava tujezemskih vezenin.) C. kr. avstr. kupčijski muzej na Dunaji priredi na prošnjo in s pomočjo ravnateljstva tukajšnjih obrtnih strokovnih šol razstavo tujezemskih vezenin. Razstava bode v šolskih prostorih (Virantova hiša, II. nadstropje). Kakor se nam poroča, so dotični predmeti jako zanimivi in večinoma zelo krasni. Zastopan je skoraj ves iztočni svet. Iz kineškega cesarstva je bogata državna uniforma mandarinova, činovna znamenja civilnih mandarinov; model skrčene noge kineških dam v natorni velikosti s čevljički in nogavicami, blazine, trakovi in drugo. Japan kaže prelepe vezenine s tiči, na pr. žensko obleko in svilene preproge; nadalje ženske pasove, namizne in stolne prte, krasno odejo z zmaji in s solnci i. t. d. Iz vzhodnje Jave so trije „sarongi“ (možka obleka, podobna krilu naših žensk), iz Turkmenije del sedlarske preproge, iz Perzije bogati, z zlatom in srebrom tkani „poljski“ pasovi, iz Damaska preproge, potem vezenine iz Anatolije, Janine, otoka Rhoda, iz Skadra, Kerfa, Tunisa i. t. d. Molitvena preproga iz Carigrada, bogat sinagogni prt turških židov i. t. d. — Kakor razvdi čitatelj iz teh podatkov, obeta biti razstava velezanimiva in ni dvoma, da bodo osobito naše dame našle v njej premnogo pobude. A tudi možki svet bode s pridom pohodil razstavo, ki je prva te vrste v Ljubljani, in dobil v njej obilo navodil za okus in umetnost. — Poleg tujezemskih vezenin se bodo nahajala tudi nekatera dela učenk obrtnih strokovnih šol. — Razstava bode odprta dne 22., 23. in 24. dec. pred božičem in dne 28., 29. in 30. dec. po božiču. Svoje čitatelje bodemo pravočasno obvestili o času, določenem za obisk, in o drugih podrobnostih, ki utegnejo občinstvo zanimati.

(Ogenj.) Sinoči ob 9. uri je gorelo v podstrešju hiše št. 48 na St. Peterski cesti, kjer je imel izvošček Pukelstein svojo mrvo spravljeno. Ogenj so udušili mestni stražniki in podčastniki 27. pešpolka, preden je prišlo gasilno društvo na lice mesta.

(Za gimnazijsko kapelo v Kranju) so poslali prispevke p. n. gg.: Neimenovan dobrotnik 10 gld.; Jakob Strupi, kurat na Goritici 5 gld.; Fr. Tavčar, kurat pri Sv. Joštu 2 gld. 50 kr.; Franc Porenta, župnik v Sori 5 gld.; Franc Rudolf, trgovec in posestnik v Črnem Vrhu 3 gld.; Janez Keršič, upokojen župnik v Skofji Loki 5 gld.; dr. Aleksij Ušeničnik, stolni vikar 2 gld. Bog povrni stotero!

(Goldinarske bankovce) morajo vsled odloka finančnega ministerstva davčni uradi menjavati še do 31. dec. 1899, s 1. jan. 1900 bodo prišli še le popolno ob veljavo.

(Iz celovške škofije.) Župnijo St. Pavel ob Zili bode odslej oskrboval č. g. Fr. Havliček, župnik v Cačah. — V Brežah je umrla čast. m. Justina Rosmanit, predstojnica usmiljenih sester nemškega vit. reda. — V Greifenburgu in St. Juriju v labudski dolini so imeli misijon. Koncem tega

meseca ga imajo v Medgorjah. — Kakor je „Slov.“ že omenil, bode č. g. Avg. Križaj, t. č. v Prevaljah, na dan sv. Štefana posvečen za mašnika. Novo mašo bode pel dan pozneje, v nedeljo dne 27. dec. v celovski stolni cerkvi. Cerkveno opravilo se začne ob 1/10. uri s slavnostno pridigo, katero govori č. o. Jos. Franz S. J. Po pridigi bode nova sv. maša. Č. g. Križaj je rodom Idričan, sin g. pekovega mojstra Jak. Križaja v stolnih ulicah, vnet Slovenec, ki je nastopil že na več slovenskih shodih. Nove maše se udeleži gotovo mnogo našega ljudstva zlasti iz celovške okolice. Veselimo se, da dobi cerkev novega mašnika, domovina vrlega zagovornika svojih pravic, ter kličemo: Bog živi č. g. novomašnika na mnoga leta! —rn—

(„Mir“ s prilogo „Domači prijatelj“.) Celovski „Mir“, ki sklonča sedaj 15. letnik, in ki se je ves čas pošteno trudil za probujanje koroških Slovencev, neustrašeno in odločno zagovarjal pravice slovenskega naroda, po starem geslu: „vse za vero, dom, cesarja“, stori z novim letom nov važen korak v svojem razvitku. Prinašal bode namreč redno zabavno-poučno prilogo „Domači prijatelj“, ki bode izhajala z glavnim listom dne 10. in 30. vsakega meseca na štirih straneh. Prinašala bode povesti, razne poučne sestavke, kratkočasnice in poseben gospodarski oddelek. Naročnina listu ostane ista, namreč dva goldinarja na leto. Ker bodo po prilogi stroški lista precej narastli, je želeli, da pridobi „Mir“ prav mnogo novih naročnikov in prijateljev izven Koroške, ker le tako bode zmagal velike stroške. Rodoljubi slovenski z naročevanjem „Mir“-a podpirajo slovensko narodno stvar na Koroškem, zakaj „Mir“ je za koroške Slovence prevelike važnosti v njih trpkem boju za slovenske pravice. Naj bi se torej našemu pozivu odzvalo prav mnogo rojakov!

(Koroške novice.) Poroča se nam: Na dan sv. Štefana ob 11. uri bode imela družba živinorejcev v Hodišah shod. Odbor bode dal račun od svojega poslovanja. Tudi gosp. dr. Kramar se je naprosil, da predava o kakem kmetijskem predmetu. — Ustanovni shod nove ženske podružnice „Südmark“ v Celovcu bode dne 9. januarja. — Prihodnji polletni tečaj podkovske šole v Celovcu se začne dne 2. jan. — Zadnje letošnje porotno zasedanje je bilo v Celovcu od 14. do 19. dec. — Preč. gosp. Jan. Wieser, dekan v Velikovem, je osnoval v bolnišnici Elizabetink v Celovcu ustanovo 3000 gld., za katero se bode oskrbovala jedna bolnica. — Novo hranilnico ustanovijo v Svincu. — V osojskem jezeru je utonil neki hlapec, ko je prevažal žagovino. Močni veter je zagrabil ladjico, da si hlapec ni mogel več pomagati. Tudi od brega mu niso mogli priti na pomoč. — Katoliško delavsko društvo so ustanovili v Volšberzi. — V Koroški obrtni dvorani deželnega muzeja v Celovcu je kakor druga leta prirejena tudi letos obrtna razstava. Obsega zelo veliko raznovrstnih in lepo izdelanih pridelkov domače obrti. — Letošnje volitve v celovško trgovinsko zbornico bodo bolj živahne, kakor druga leta. Že sedaj se kaže živahno gibanje po listih in v prizadetih krogih.

(Odbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju) sestavlja se je še pod predsedništvom sedaj že ranjega Ivana Navratila takole: I. podpredsednik: g. Jakob Pukl, c. kr. nadporočnik v ev., posestnik, sodni tolmač; II. podpredsednik: gosp. dr. Friderik Ploj, c. kr. tajnik v fin. ministerstvu; I. blagajnik: veleč. gosp. Frančišek Jančar, papeški komornik, župnik nemškega viteškega reda; II. blagajnik: g. dr. Anton Primožič, c. kr. gimn. profesor; I. tajnik: g. Ivan Luzar, revident ravnateljstva južne železnice; II. tajnik: g. dr. Matija Murko, c. kr. profesor na orijentalni akademiji; odborniki: veleč. g. dr. Fr. Sedej, c. in kr. dvorni kaplan in ravnatelj v Avguštejnu; gosp. dr. Klement Seshun, dvorni in sodni odvetnik; g. dr. Fr. Simonič, c. kr. skriptor v vseučilišni knjižnici; pregledovalci: g. dr. Vladimir Globočnik pl. Soro-dolski, c. kr. tajnik v finančnem ministerstvu; gosp. Josip Premeru, c. kr. uradnik v ravnateljstvu poštne hranilnice; g. Ziga Sežun, c. kr. likvidator; odbornikov namestniki: g. dr. Janko Pajk, c. kr. gimn. profesor; g. dr. Peter Laharnar, c. kr. podtajnik v ministerstvu notranjih stvari; g. dr. Janko Hočev-ar, odvet. kandidat; pregledovalcev namestniki: g. dr. Matej Velca, c. kr. nadkomisar v uradu poštne hranilnice; g. Anton Koželj, vzgojevalec, in gosp. Peter Hlašar, uradnik sev.-zah. železnice.

(Iz Brna.) Nemški liberalci so vsprejeli na svojem shodu resolucijo, da morajo nemški poslanci tako naprej postopati, kakor dozdaj. Sedanja vlada ni po mnenju Prombergerjevem „vlada strank“. Njegovih misli ni bil dr. Fux. Po njegovem mnenju treba nemškim moravskim poslancem odslej drugače postopati. Zdi se, kakor bi bilo zborovanje zvit manever. — Pokojni mecen, Ševčík, je zapustil med drugimi rečmi tudi zavitek, v katerem se nahaja žlica. Zraven je priloženo pismo, kjer pravi, da je s to žlico jedel pri frančiškanih na Dunaju, in se sploh hvaležno spominja vseh dobrotnikov, ki so ga nekda podpirali. Koliko se jih izšola z duhovskim denarijem, da potem po duhovnikih blato mečejo!

(Koliko velja gosli velikih umetnikov.) Sarasate, umetnik na gosli, ima dvoje takih glasbil, ki ste znani pod imenom Straduarijeve gosli. (Stradivari, sloveč izdelovatelj goslij, napravil je tovarno, ki je od leta 1700 do 1725 izdelovala najboljše violine.) Ko je zadnjič potoval po Ameriki, ponujal mu je nekdo za manj vredno violino, „rudeči straduarij“ zvano, 2400 gld., katere je odklonil umetnik. Vrnivšemu se v Evropo ponujal mu je isti 6120 gld., pozneje 10.200 gld., obakrat brez uspeha. Pretečeni teden ponudil mu je zopet nekdo drugi 61.200 gld.

(Italijanska vojna ladija) „Roma“ je uničena. Bila je pred kratkim usidrana ravno v pristanišču Civitavecchia, kar začne iz neznanih vzrokov goreti v njenih prostorih. Požar se je tako hitro razširjal, da niso niti mogli blizu priti, da bi gasili. Bali so se, da bi ogenj ne dosegel smodnišnice, v kateri je bilo polno smodnika in streljiva, kar bi bilo povzročilo velikansko eksplozijo in pa veliko nesrečo za bližnje mesto in prebivalce. Zato pa so ladijo potopili. Le posadka se je rešila, vse ostalo, topove, stroje, opravo in kar ni ogenj uničil, pogoltnili so valovi. Spomina vredno je to, da so Lahji ladijo „Roma“ dali napraviti, da bi s tem postavili trajen spomenik onemu ropu, ko so l. 1870 vzeli papežu Rim. Slučaj ali — prst božji?

(Sejmi po Slovenskem od 21. do 24. dec.) Na Kranjskem: 21. v Krašnji; 22. v Crnomlju. — Na Slov. Štajerskem: 21. na Laškem, pri sv. Tomažu (na Dolanskem). — Na Primorskem: 21. v Ogleju, v Rifenbergu; 24. v Stanjelu.

Društva.

(Društvo zdravnikov na Kranjskem.) Vabilo k 35. rednemu običnemu zboru dne 30. decembra t. l. ob 7. uri zvečer v društveni sobi, Turjaški trg, št. 6, II. nadstropje. — Dnevni red: 1. Letno poročilo načelnštva, računski zaključek za l. 1896 in proračun za l. 1897. 2. Poročilo o Löschner-ja ustanovi. 3. Volitev načelnštva in pregledovalnega odseka računov društva in Löschner-jeve ustanove. 4. Določitev časopisov. 5. Slučajni predlogi. — Da postane obični zbor sklepčen, treba je navzočnosti najmanj 12 rednih članov. Slučajne predloge blagovole naj p. n. društveniki najkasneje do 25. t. m. naznaniti načelnštvu. — V Ljubljani, 16. decembra 1896. Načelnštvo društva.

(„Leonova družba“.) III. izkaz. Nadalje so darovali p. n. gg.: prelat dr. J. Kulavic, predsednik Leonove družbe kot ustanovitelj 100 gl., kan. dr. Iv. Mlakar, kot ustanovitelj 50 gld., c. kr. dvorni kaplan dr. Fr. Sedej kot r. čl. 5 gl., vseuč. prof. dr. K. Štrekelj kot r. čl. 5 gld., gimn. prof. dr. Fr. Perne kot r. čl. 5 gl. — V Ljubljani, dne 19. decembra 1896. — Dr. A. Ušeničnik, t. č. tajnik.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so zadnji teden poslali: Slavno županstvo na Rečici po gospodu županu A. Turnšku 5 gld. mesto vence pokojnemu svojemu občinskemu odborniku preč. gospodu Mat. Strnadu; g. Rosina, blagajnik moške podružnice v Ormožu, 24 gld. letnine; gospod dr. J. Geršak 5 gld., katere je zložila vesela družba v Ormožu; po preč. gospodu župniku Karolu Hofer so poslali čateški Mohorjani 5 gld. za velikovsko šolo; 5 gld. pa tamošnji rodoljubi v družbine namene; gospod učitelj Fr. Kovač 7 gld. 80 kr., katere je darovala vesela družba o priliki zborovanja podružnice v Zatičini za pobita okna velikovske šole; blagajnik mariborske podružnice gospod Franc Dolenc 74 gld. 55 kr. letnine in ženska podružnica v Kobaridu 36 gld. 55 kr. letnine. — Zahvaljujoč se darovateljem izražamo pritrjeno željo, naj bi ti obudili mnogo posnemovalcev.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Vabilo) k rednemu običnemu zboru „slov. bralnega društva v Škofji Loki“, kateri bo v nedeljo dne 20. t. m. ob 5. uri popoldne. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. volitev treh pregledovalcev ra-

čunov, 5. volitev odbora, 6. slučajnosti. NB. Ako bi po § 17. ne bil sklepčen redni občni zbor, bo drugi izvanredni občni zbor ob 1/2. uri isti dan, z istim dnevnim redom. Odbor.

(Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju) so poslednja dva meseca darovali: Preč. prem. knez in škof lavantinski dr. Mihael Napotnik 10 gld.; vč. gospod Jakob Gruden, župnik v pokoju v Ljubljani 3 gld.; vč. g. Vid Janžeković, kaplan v Cadrani, 1 gld. 50 kr. Iz Brežic je poslal gospod Janez Munda, c. kr. okr. živinozdravnik, 18 gld., katere so darovali gospodje: Dr. M. Schmirmaul, c. kr. okr. zdravnik v Rajhenburgu, 5 gld.; Josip Sitter, c. kr. sodni pristav v Brežicah, 3 gld.; Janez Munda, c. kr. okr. živinozdravnik, 2 gld. 50 kr.; dr. Gvidon Srebré odvetnik, 2 gld.; Josip Šetine, odvetniški koncipient, Andrej Levak, posestnik, J. Agreš, zasebni uradnik, Lavoslav Schwentner, knjigotrtar, Janez Vrabl, davkarski pristav, po 1 gld.; gosp. Miroslav Hans v Krški Vasi, 50 kr., vsi v Brežicah. V Slovenski Bistrici je daroval gospod dr. Urb. Lemež, odvetnik, 3 gld. Na Dunaju so darovali: Vč. gosp. Vek. Spinčić, državni poslanec itd., 5 gld.; g. dr. Ivan Šusteršič, državni poslanec itd., 5 gld.; gosp. Andrejka Jernej, c. in kr. ritmojster Nj. Veličanstva telesne straže, 3 gld.; vč. g. Frančišek Jančar, mons., papeški komornik, župnik nemškega viteškega reda, 5 gld.; g. Jakob Bratković, c. kr. profesor, 3 gld.; g. dr. Janez Lencih, dvorni in sodni odvetnik, 2 gld.; g. dr. Klem. Seshun, dvorni in sodni odvetnik, 5 gld.; g. dr. M. Murko, c. kr. profesor v orijentalni akademiji itd., 3 gld.; g. Fran. Petrič, lekarničar, 3 gld.; g. Leon Bouchal, bankir, 6 gld.; g. Peter Hlačar, uradnik severno-zahodne železnice, 3 gld.; g. Alojzij Kremžar, mag. svetnik itd., 5 gld.; g. Ljudek Ivan, revident južne železnice ravnateljstva, 5 gld. V Gradcu je daroval g. Franc Hrašovec, c. kr. okrajni sodnik v pok., 3 gld. — Vsem imenovanim blagim darovalcem bodi iskrena zahvala! — Dalje darove sprejema vč. gosp. Franc Jančar, msgr. papeški komornik, župnik nemškega viteškega reda, Dunaj, I, Singerstrasse 7.

Telegrami.

Dunaj, 19. decembra. (Poslanska zbornica.) Poljedelski minister grof Ledebur odgovarja na interpelacijo posl. Krumbholz ter izjavlja, da se vlada temeljito peča s proučevanjem vprašanja glede omejitve terminov igre s poljedelskimi pridelki. Ko se dovrše prvotne priprave, skliče vlada enketo veščakov, katerim predloži v odobrenje svoje načrte, in pozneje stavi zbornici konkretne predloge. — Nato prične zbornica razpravo o jednomesečnem provizoriju.

Dunaj, 19. decembra. „Wiener Zeitung“ objavlja domovinski zakon, zakon glede odpisa hišno-dohodninskega davka za slučaje neizterljivosti stanarine, zakon glede števila vojaških novincev in konečno zakon, s katerim se spremeni volilni red za drž. zbor tako, da imajo volilno pravico tudi oni, ki plačujejo na leto vsaj 4 gld. direktnega davka.

Dunaj, 19. decembra. Porotno sodišče je po petdnevni obravnavi spoznalo mejnarodno tatinsko družbo Papacosta in drugovi krivo ter obsodilo zatožence v 4 do 5 letno ječo.

Trst, 19. decembra. Od ministerstva v Istrijo odposlani začasni zdravstveni nadzornik ministerijalni podtajnik dr. Meeräus je dospel 17. t. m. v Trst ter se posvetoval z namestnikom in deželnim zdravstvenim referentom. Včeraj je odpotoval v Pulj. Dr. Meeräus obišče v prihodnjih dneh tudi Lošinj.

Trst, 19. decembra. Legar v Pulju v zadnjem času nekoliko pojema; umrljivost je relativno neznatna.

Budimpešta, 19. decembra. Magnatska zbornica je imela včeraj prvo sejo. Predsednik Toth je zagotavljal, da se bo ravnal vedno v smislu vladne politike, ter postopal popolno nepristransko. V ime zbornice se mu je zahvalil nadškof Czaska.

Landeck, 19. decembra. V vasi Fliess je pogorelo 27 hiš.

Belgrad, 19. decembra. Prihajajočega kralja je vsprejela skupščina s predsednikom Garašaninom na čelu. Kralj je nagovoril poleg tega tudi avstro-ogerskega in italijanskega zastopnika ter metropolita.

Pariz, 19. decembra. Vkljub ugovarjanju ministerskega predsednika Meline je sklenila poslanska zbornica, da po rešitvi proračuna za vojno ministerstvo prične razpravo

o zakonskem načrtu glede dovolitve premij sladornim tvorničarjem.

Petrograd, 19. decembra. Uradno se dementuje vest, da bi bilo radi dijaških nemirov zaprto vseučilišče v Harkovu.

Rim, 19. decembra. Poslanska zbornica je po daljši debati, katere so se vdeleževali socialistični poslanci Imbriani in drugovi, vsprejela načrt zakona glede apanaže v znesku jednega milijona za prestolonaslednika. Proti izvajanjem Imbriani se je na predlog Rudinijev sklenilo, da se izrazijo kralju čutila hvalečnosti in udanosti.

Za slabotne

bolehave vsled pomanjkanja krvi in na živcih, blede in slabotne otroke; izvrstnega okusa in preizkušenega učinka je

železnato vino lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta) priporočeno od mnogih zdravnikov. — Pol literska steklenica velja 1 gld., pet pol literskih steklenic gld. 4.50. (122 50—43) 2

Novo urejena lekarna pri Mariji Pomagaj

M. Leusteka v Ljubljani

Resljeva cesta št. 1 zraven mesarskega mosta

priporoča za zimski čas najbolj pripravno za ohranjenje zdravja pristno čisto, sveže

dorš-medicinsko ribje olje

dobrega, prijetnega okusa in lahko prebavljivo. — Cena mali steklenici 50 kr., veliki steklenici 1 gld.

Ob enem priporoča tudi zaradi izredno izvrstnega učinka najbolje poznato

Tanno-chinin

tinkture za lase

katera okrepuje lasišče in preprečuje izpadanje las. — Cena steklenici 50 kr.

Zaloga vseh znanih preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po cenikih in časopisih, tu- in inozemskih specialitet, medicinskega konjaka, malage, ruma, vsakovrstnega čaja itd.

Razpošilja dvakrat na dan po pošti.

Umrli so:

V deželni bolnišnici:

16. decembra. Pavla Justin, gostilničarjeva hči, 3 leta, Paralysis cordis p. diff.

17. decembra. Marija Anžič, gostija, 72 let, Vitium cordis.

Tuji.

17. decembra.

Pri storu: Cambi iz Trsta. — Haas iz Kamnika. — Saxl, Allima, Weissenberger iz Linca. — Kotnik, Lenarčič iz Vrhnik. — Jansky iz Maribora. — Majdič iz Kranja. — Ogoreutz iz Novega Mesta. — Deu iz Tržiča.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina 24. urah v mm.
18	9. zvečer	728.1	-0.2	sl. jzah.	sneg	
10	7. jutraj	727.1	0.3	brezv.	oblačno	11.7
	2. popol.	727.8	1.3	sl. szah.	"	
Srednja včerašnja temperatura -0.4°, za 1.5° nad normalom.						

Koverta s firmo

vizitnice in

trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov skupaj 1 gld. v

Katol. Tiskarna
v Ljubljani.

Nobeno božično darilo

Ni tako pripravno, kakor naši lesorezbarski izdelki, umetniško izgotovljeni, kakor: kasete za lišp in rokavice, mize za ovetlice, emarice za ključce, držala za brisače, mizice za kadilno orodje, lončki za tobak, stojala za pipe in smodke ter ona za fotografije, tintniki, krožki s slikarji itd., itd. Nadalje priporočam bogato zalogo galanterijskega in usnjenega blaga, dišav in mil, iger in igrač vsake vrste v blagohotno vpoštevajte. 809 (4—1)

© Tonhalle.

Fr. Stampfl v Ljubljani.

Ribe

in sicer ščuke in karpi so vsak dan na prodaj ter se naročajo pri

oskrbništvu izanske graščine

pošta Studenec. 808 (1)

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta 26 let z največjim uspehom rabljeni, prsi sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kosti.

Cena steklenice je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več 113 2 za zavijanje. 668 20—5

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi ali, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zabeležena naj te torej vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stojiča oblastveno protokoliрана varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe!

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

Lekarna A. Mardetschlaeger

„pri zlatem orlu“

v Ljubljani, poleg železnega mosta

priporoča navlašč

preparirano

ribje olje

prijetnega okusa in jako izvrstnega učinka. — Cena steklenice 1 krono, 6 steklenic 2 gld. 50 kr. — Poštna nakaznica zadošča za naročitev.

To ribje olje dobiva se le v originalnih steklenicah s papirnatno zaporko z rdečim tiskom, ter se naj ne zamenja z navadnim ribjim oljem. 723 10-8

Najbolj pripravna

božična darila

priporočata

Gričar & Mejač, Ljubljana,

Prešernove (Stonove) ulice št. 9.

Vsakovrstna oblačila za gospode, dečke in otroke.

Domača suknja (Schlafrock) gld. 8.— in višje

kožuhast sako „ 15.— „ „

zimski havelok „ 12.— „ „

Ravno tako tudi mišne novosti

v konfekciji za dame,

kakor:

jopice, manteliti, kožuhaste pelerine, vsakovrstne plašče itd.

Ilustrovani ceniki franco in zastoj. 811 4—1

Priporočilna naznanila domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj' naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Odlikovana
sta bila na svetovnih razstavah
z diplomo in svetinjo
v Bruselju (Belgija) 1888. l.
na Dunaju 1892. l.

Brata Zupan
izdelovatelja orgelj v Kamnigoric (Gorenjsko)
priporočata se prečast. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom v izvrševanje
novih cerkvenih orgelj
in vsakovrstnih poprav.

Od leta 1880. do leta 1895. sta
izdelala **55 novih orgelj**
in izvršila nad **200 poprav.**
Priporočilna pisma
najboljših veščakov so
na razpolago.

Matija Horvat
čevljarški mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga
ed najpriprostejšo do najšinejšo oblike.

IVAN JAK
v LJUBLJANI, Dunajska cesta 13.
Zaloga šivalnih strojev in
Ceniki zastoj pristojev za vozarenje.
in franko.

HENRIK ZADNIKAR
izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 17.
priporoča preč. duhovščini vzgledno svojo zalogo
cerkvene posode, svečnikov, lestencev,
svetlinic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršenih.
Vseprejema tudi naročila na nove predmete ter pre-
navlja stare, obrabljene. Delo pošteno iz zanesljive
kovine po nizki ceni.

Ivan Kregar
izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzijevejšča
priporoča se prečastiti duhovščini, cer-
kvenim predstojništvom in dobrotnikom v
najnatančnejše izdelovanje
**monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakeljev,
svečnikov, lestencev,
križev** itd.
iz najboljših kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Franjo Toman
podobar in pozlata, Križevniški trg 1, Ljubljana
se priporoča preč. duhovščini za izdela-
vanje cerkvenih in sobnih del po nizki
ceni in priznato natančni izvršitvi. V za-
logi ima sv. razpela, okvire (Goldleiten),
slike, cefe, kroglice za vrvi itd.
J. Kopač,
svečar v Gorici, Solkanska cesta 9.
priporoča prečastiti duhovščini ter slav-
nemu občinstvu pristne
čebelno-voščene sveče
klg. po 2 gld. 45 kr.
Za pristnost jamči s scoto
1000 kron.
Pošiljatev franko za naročila v Austro-
Ogerski monarhiji.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene
sveče, voščene zvitke in med priporoča
preč. duhovščini in sl. občinstvu
OROSLAV DOLENEC
svečar in lektor, trgovina z medom in voskom
v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.
Dobiva se tudi med v satovji, pitaneč
in medenina prav po nizki ceni. Zaloga
in prodaja izvrstnega brinja in brinjeveca,
medenega žganja, lastnega izdelka. Ku-
puje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek
in suho satovje.
Drag. Matkovič
brivec in vjasuljar
v Ljubljani, Stolni trg št. 11
se priporoča v najtanjše izvrševanje
vseh v brivsko in vjasuljarsko obrt
spadajočih del. Postrežba je uljudna in
vsestranski pozorna.

Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopj
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča,
vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.
Andreja Boucona
v Ljubljani,
Dunajska cesta 7. II. dvorišče
iz trdega lesa, poliran v orelovi
barvi,
velja samo
1 goldinar.

BRATA EBERL, črkoslikarja
tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov
v Ljubljani za frančiškansko cerkvi.
Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr.
priv. južne železnice priporočata se preč.
duhovščini in sl. občinstvu v vsa v njujino
stroko vstevaljoča se dela v mestu in na
deželi. Delo izvršujeta povsem vzgledno
po najnižji ceni. Prekupcem priporočata
oljnatih barv v ploščevinastih pušicah.
Največja zaloga karbolina, maščobe za
konjska kopita in usnje.

Pečar IVAN URAN Pečar
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 3
priporoča p. n. čast. občinstvu svojo ve-
liko zalogo
pečij, glinastih snovij, štedilnikov itd.
in vseh v to stroko spadajočih del po
nizkih cenah.

Brata Appe
izdelovatelja lončenih pečij
v Kandiji pri Novem mestu
(na Dolenjskem) in vseh v
priporočata njih stroko
lepo svojo spadajočih
zalogo trpežno v ognju iz-
delanih predmetov po
prav nizki ceni. — Zaloga
v Ljubljani je v Židovski ulici,
zastopnik g. Kalis na Prešer-
novem trgu.

LUKA VILHAR urar
Vodnikove ulice 4 poleg Katol. tiskarne
priporoča svojo zalogo
zlatih in srebrnih
žepnih ur,
nihalnih, stenskih
in ur budilnic
po najnižjih cenah.
Poprave izvršuje natančno in točno.

Alojzij Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florjanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruzo in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja uljudno postrežbo.

JERNEJ ČERMELJ
trgovina z južnim sadjem in zelenjavo
v Ljubljani, Semenišče (za vodo)
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo bogato zalogo vsega v
gospodinjstvo spadajočega blaga
po najnižji ceni.

Zaloga rezilnega orodja
in kirurških instrumentov
Ljubljana **Alojzij Vanino** Ljubljana
Stari trg št. 6. Stari trg št. 6.
priporoča prečastiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu nože, škarje, britve
itd. iz najboljšega jekla po nizki ceni. —
Brušenje in poprave izvršuje točno.

Franco Bončar
pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v mestu in na deželi v vsa v ples-
karsko obrt spadajoča dela, osobito pri
novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo
in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

Josip Rebek preje Ahčin
ključavničar
v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13
priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in p. n. občinstvu v vsako-
vrstna stavbinska ključarska dela
izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča,
ima v zalogi ključje iz aluminija. Posebej
se se priporoča v izdelovanje cerkvenih
spominikov in nagrobnih ograj. Zaloga in
napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov.
Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Na najnovejši način umetne
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne ope-
racije, — odstranjuje zobne bole-
čine z usmrtenjem živea
zobozdravnik A. Paichel
poleg čevljarkega mostu, v Köhlerjevi
hiši, I. nadst.

FRANC PAVŠNER krojač v Ljubljani,
Valvazorjev trg 4
nasproti c. kr. gimnaziji
se priporoča preč. duhovščini in sl. občin-
stvu v naročila na duhovniško in ci-
vilno obleko po poljubnem kroju, zago-
tavlja trpežno, natančno delo, uljudno
postrežbo in kar možno nizko ceno.

Fr. Šiška ded. kovaška obrt
v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 6
se priporoča v podkavanje konj in razno-
vrstnih voz, ima tudi v zalogi
raznovrstne voze in sani
ter jih izdeluje po najnižji ceni.

GABRIEL OZELJ
tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko
spadajočih predmetov, kakor: garnitur,
divanov, žimnatih in modrocevna peresih
itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po
najnižji ceni — Ponudi se tudi v tapeti-
ranje in dekoriranje dvoran in sob, ka-
tere tudi spalira. Osobito se priporoča za
delo na deželi.

Dežnike
in
solnčnike
v
največji izbori
priporoča
L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

FR. TOMEČ
pozlata v Ljubljani, Streliske ulice št. 14
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izvršitev vseh pozlatarskih del
in prenavljanja altarjev, tabernakeljev,
križevih potov, podob svetnikov itd. za-
gotavlja trpežno, natančno delo in nizko ceno.

JANEZ DOGAN
mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvrstno urejeno
**zalogo divanov, žim-
nic, omar, stolov, po-
stelj** itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cene, izborna blago.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke.
V zalogi ima
narejene obleke
za gospode in dečke, dalje površnike, ne-
premočljive haveloke, haveloke iz veljblo-
dove diake (Kameelhaar), mantile in
plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Tapetniška kupčija
OBREZA
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1
dobroznana preč. duhovščini, priporoča
svoje izvrstne
modroce na peresih
(Federmatratzen) po 10 gl., nadalje žim-
nice, divane in vsa v tapetniško
obrt spadajoča dela

Vizitnice
v poljudni obliki priporoča
Katol. tiskarna
v Ljubljani.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v
Rudeževi hiši pri
Jakobu Zalazniku
dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino na-
mizno in sladščičarsko pecivo iz različne moke
po nizki ceni. Dobijo se vsak dan raznovrstni štrukli,
domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. Pripo-
roča se za naročila ob primicijah, svatovščinah, imen-
dneih in raznih slovesnostih.

Njega Svetost
papež LEO XIII.
sporočili so po svojem zdravniku prof.
dr. Laponi-ju g. lekarnarju G. PICCOLI-ju
v Ljubljani priručno zahvalo za do-
poslane Jim stekleničice

Tinkture za
želodec.
(Cena jedni stekleničici 10 kr.)

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi
drugi sloviti profesorji in doktorji za-
pisujejo boleham
Piccolijevo želodčno tinkturo,
katera krepi želodec, povečuje slast, po-
spešuje prebavljenje in telesno odprje.

Naročila točno izvršuje proti povzetju
G. Piccoli,
lekarnar „pri Angelu“
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Izprašan mašinst,

kateri ima na razpolago spričala večletnega delovanja, želi svojo dosedanje službo spremeniti.

Več pové upravništvo „Slovenca“.

798 3-2

Prvi in najstarejši

fotografično-umetniški zavod Ant. Jerkiča
v Gorici, na Travniku št. 11 (poleg nadškofije)

prevzema vsa v fotografično stroko spadajoča dela do naravne velikosti. Nadalje izdeluje fotografije na porcelan, na broše (najnovejša iznajdba), na svilo, platno itd. Akvarele, oljate slike posnema po starih fotografijah pomanjševalno ali povečevalno na najokusnejši način.

Za neprekosljivo delo jamči. Cene poštene.

Na prodaj sta

dva križeva pota

jeden 95 cm. visok, velja gld. 65.—,
drugi 150 „ visok, velja „ 250.—

pri Fr. Toman-u, podobarju in pozlatarju v Ljubljani na Križevniškem trgu št. 1. 746 12-10

Moji izdelki

so kot dobri in oeni dalje znani!

Nikelnasta remont. ura 3 gld. 50 kr.;
srebrna remont. ¹⁰⁰⁰/₁₀₀₀ 6 gld.; zapinjača,
spir. brequet, 15 k. 10 gld.; s 16 k. 1 katon,
sistem „Glashütte“ 12 gld.; budilnik z za-
pinjačo, svetleč. I. vrste 1 gld. 70 kr.

Regulatôr:

1 dnevni. bilo 5 gld. 75 kr.,
10 „ „ 8 „ 50 „

Ceniki s podobami o urah, verižicah, regulatôrjih, o zlati
nini in srebrnini do najfinejšega dela brezplačno in franko. --
Kar ne ugaja, zamenjamo ali denar vrnemo.

Evg. Karecker, tovarna za ure,

77, Bregenz am Bodensee. (743 12-11)

Jamčimo dve leti.

Zobozdravnik 805 3-1

med. univ. dr. Julij pl. Koblitz

= z Dunaja =

ordinira odslej stalno v Ljubljani in sicer sedaj

v hotelu „pri Slonu“, II. nadstropje

od 9. ure dopoldne do 5. ure popoldne.

Kdor čipek potrebuje za cerkev

piše naj pred nakupom po vzorce 688 12-3

Teod. Günther-ju v Gottesgab (Češko).

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsod
brez zgube, ako boče pro-
dajati postavno dopuščena
državna pisma in srečke.

Ponudbe pod naslovom:
„leichter Verdienst“ Rudolff
Mosse, Dunaj. (747 10 5)

Št. 38.879.

801 3-3

Razpis.

Na podstavi sklepa občinskega sveta z dné 7. t. m. razpisujejo se

tri stalna mesta šolskih slug

in sicer za prvo mestno deško ljudsko šolo, za mestno nemško deško ljudsko
šolo in pa za obrtne strokovne šole z letno plačo gld. 400.— in prostim stanovanjem v šolskem poslopju ali pa z doklado v znesku 10% redne plače.

Prošnje za eno ali drugo razpisanih mest vložiti je do 25. t. m. pri
magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 11. decembra 1896.

Št. 38.879.

797 3-3

Razpis.

Na podstavi sklepa občinskega sveta z dné 7. t. m. razpisujejo se sledeča

služabna mesta magistratnih slug

in sicer:

1. v stalno namestitev:

- a) tri mesta z letno plačo po gld. 450.—,
- b) sedem mest z letno plačo po gld. 400.—

2. v začasno namestitev:

štiri mesta z letno plačo po gld. 400.—.

Stalno nameščeni slugi imajo pravico do aktivitetne doklade v znesku
10% svoje plače, potem do pokojnine ali odpravnine in pa do službene ob eke;
začasno nameščeni slugi pa samo do uradne čepice.

Slugam, ki imajo pristo stanovanje se aktivitetna doklada ne izplačuje.

Prošnje za eno ali drugo razpisanih mest vložiti je do 25. t. m. pri
magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 11. decembra 1896.

C. kr. priv. zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ

v Trstu

(ustanovljena leta 1838)

vsprejema z najkulantnejšimi pogoji zavarovanja proti škodam,
ki jih napravijo ogenj, strela in razpok, dalje proti škodam na
odpadkih najemnine vsled požara in razpoka, potem zavarova-
nje proti nevarnostim pri prevažanju po vodi in po
suhem, in zavarovanje za življenje v najrazličnejših kombi-
nacijah, kakor: kapitalov in rent, plačilnih še pri življenju ali po
smrti zavarovane, otroških dot itd.

Zastopstva c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà sprejemajo
tudi zavarovanja proti toči na račun

družbe za zavarovanje proti toči in za pozavarovanje „MERIDIONALE“ v Trstu.

c. kr. priv. „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA“

na Dunaju

v lastni hiši družbe, I., Weihburggasse.

40 12-6

Zastopstva v vseh glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogerske

Svetovno ime

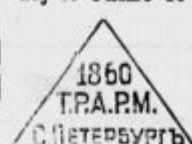
ruskim galošem in obuvalom za sneženo vreme

utemeljila je edino vže od 1860. leta delujoča

Št. Peterburška tovarna galoš

Pri naročevanju ne zadošča samo označenje „ruskega“ obuvala, marveč zahtevajo
naj se edino le

Peterburške

galoše

z varstveno

C. PETERSBURG

znamko,

812 6-1

kateri imajo vtisnjen tudi

koji je bil podeljen edino
varni za najboljšo

ruski cesarski orol,

le Peterburški to-
gumijevje izdelke.

Na Dunaju in v provinci dobó se v vseh boljših prodajalnicah, kjer se trži s
čevljarskimi, gumijevimi izdelki in z modnim blagom za gospode.

Najbolje priporočena

za preskrbljenje vseh

v kurzem listu

zaznamovanih

čenic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bazirk,

Stefansplatz

Nr. 11. Parterr.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kroj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani.

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 8 51

Dominik Demetz
podobar in izdelovatelj oltarjev
St. Ulrich, Gröden (Tirolsko)

se priporoča častiti duhovščini za
napravo:

kipov, svetnikov, križev,
božjih grobov, reliefov,
križevih potov, oltarjev,
prižnic, spovednic, krstnih
kamnov itd.

v vsakršnem slogu in lesu s finim
barvanjem in pozlačenjem pod skrom-
nimi in realnimi pogoji.

Za res umetniško izvršitev dajem
popolno poročstvo.

Ilustrovani ceniki in proračuni na
zahtevo brezplačno in franko.

Spričalo!

Jemljem si čast, v imenu tu-
kajšnjega samostana Vam izreči
popolno zadovoljstvo z lepim ki-
pom sv. Franciška, ki ste ga nam
napravili, ter našo cerkev zelo
zajlisa. 685 12-5

V Lincu, dne 6. maja 1896.

P. Klet Hirsenschrott O. C.,
gvardijan.

Prodaja materijala od knežjega dvorca.

Od porušenega knežjega dvorca v Ljub-
ljani prodajam po nizki ceni

stavbinski in drugi materijal,

kot: opeko, vezi, vrata, okna itd. itd.

na lici mesta ali pa na svojem domu v Ljubljani,
Trnovski pristan št. 14.

Val. Accetto,
zidarski mojster.

554 63-58

LUDOVIK BOROVIK

= puškar =

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za
love in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim
jamstvom. — Tudi predeluje stare samokresnice,
vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od
mene preskušene. 655 52-13

Slovenski in nemški ilustrovani ceniki zastoj.

Praško domače zdravilo

iz lekarne

B. Fragner-ja v Pragi,

je staro, najprvo v Pragi rabljeno domače sredstvo, ka-
tero rane ohranjuje čiste ter zabranjuje in olajšuje vnetje
in bolečine ter je oblajuje

V lenčkih po 35 kr. in 25 kr.; po pošti 6 kr. več. —
Razpošilja se sleherni dan. 46 26-21

Vsi deli ovitka imajo poleg razvidno
oblastveno potrjeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

B. Fragner, lekarna „pri črnem orlu“ v Pragi.

Mala strana, na vogalu Spornjerjeve ulice 203.

Domača tvrdka
Ana Hofbauer
v Ljubljani.

Velika zaloga
cerkvene obleke,
orodja
in posode.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vzenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenje postrežbo in najnižjo
ceno. Zatrjuje, da bude hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča

Ana Hofbauer, 160 45-43

imejteljica zaloge cerkvene obleke
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Ustanovljeno 1820.

Srebrna svetinja Pariz 1878.

Castni in priznanski diplom na
Dunaji 1873.

Insam & Prinoth

St. Ulrich

v Gröden-u (Tirolsko)

se priporočata prečast. duhovščini za

cerkvena dela iz lesa,

kakor: za izdelovanje altarjev,
prižnic, spovednic, krstnih
kamnov, križevih potov, kipov
svetnikov, podob Kristusovih,
jaslic itd. po najnižjih cenah.

Ceniki brezplačno in franko.

Spričalo. Kip je došel nepoškodovan. Vse hvali slogu primerno umetniško izvršite
podobe, ki na gledalca napravljaja velik vtis. Prisrčno se Vam zahvalim za lepo delo.

V Aleksandriji (Egipet)

P. Rajmund Bayerl,

apost. mis. in vikar v samostanu sv. Katarine.

765 12-4

ŠIMEN JUVAN,

krojaški mojster v Št. Vidu pri Ljubljani.

se priporoča prečast. duhovščini, spošt. gg. uradnikom in sl. občinstvu v naročila
na izvrševanje vsakovrstne

civilne in službene obleke,
talarjev, sukenj itd.,

zagotavljajoč trpežno, natančno delo po možno nizki ceni. — V zalogi ima naj-
boljše blago in vzorcev na izbero. 791 3-3

Vsa naročila izvršuje točno ter oskrbuje tudi poprave cenj. svojim naročnikom.

Valentin Accetto,

zidarski mojster

161 45-43

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14,

priporoča se slav. občinstvu in prečast. duhovščini, podjetnikom in društvom v vsa v

zidarsko obrt spadajoča dela

bodisi že v izvršitev novih stavb, cerkvenih in zasebnih poslopij
ali v popraviljanja, prenavljanja, dozidavanja ali povečavanja starih
poslopij, vzdavanja in postavljanja lončenih štedilnih ognjišč,
polaganje vsakovrstnega, osobito cerkvenega tlaka, vse po najnižji
ceni, zagotavljajoč zanesljivo, strokovnjsko izvršitev z uporabo dobrega materijala.

Priporoča se nadalje tudi v odjemanje

vsakovrstne stavbinske in strešne opeke

iz lastne opekarnice,

za katere izvršnost jamči ter oddaje po najnižji ceni.

Na željo daje tudi nasvete in tudi posreduje pri nakupovanju stav-
benega prostora ali vže obstoječih stavb.

Vseskozi praktični načrti in proračuni na željo točno.

Dunajska borza.

Dne 18. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 55
Avstrijska zlata renta 4%	123 20
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 75
Ogerska zlata renta 4%	122 35
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 20
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	933 —
Kreditne delnice, 160 gld.	372 75
London vista	119 95
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 90
20 mark	11 77
20 frankov (napoleonidor)	9 54 1/2
Italijanski bankovci	45 40
C. kr. cekini	5 68

Dne 18. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	143 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	185 —
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	188 50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 70
Tisine srečke 4%, 100 gld.	137 —
Dunavske vravnave srečke 5%	129 25
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 60
Posojilo goriškega mesta	112 —
4% kranjsko deželno posojilo	98 85
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 40
Priporitne obveznice državne železnice	225 —
južne železnice 3%	173 80
južne železnice 5%	127 80
dolenjskih železnice 4%	99 50

Kreditne srečke, 100 gld.	201 gld. 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	136 —
Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gld.	18 —
Rudolfove srečke, 10 gld.	22 50
Salmove srečke, 40 gld.	69 75
St. Genois srečke, 40 gld.	71 —
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 —
Ljubljanske srečke	22 65
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156 —
Akcije Ferdinandovev. železn., 1000 gl. st. v.	3390 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	425 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	91 25
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	60 —
Montanska družba avstr. plan.	86 15
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	156 —
Papirnih rubljev 100	127 25

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kalandna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
sorestopanja pri popolni varnosti
naloženih glavnici.